

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	22. november 2024

Sak 124-2024

Felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå

Forslag til vedtak:

Styret godkjenner de reviderte felles retningslinjene for brukermedvirkning på systemnivå.

Hamar, 15. november 2024

Terje Rootwelt
administrerende direktør

1. Hva saken gjelder

En arbeidsgruppe bestående av sekretærene fra de fire regionale brukerutvalgene, samt representanter fra brukerutvalgene har utarbeidet reviderte forslag til «*Felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå*». De vedlagte reviderte retningslinjene legges fram for styrene i de fire regionale helseforetakene for godkjenning.

2. Bakgrunn for saken

I møte den 25. september 2023 diskuterte det interregionale brukerutvalget og de administrerende direktørene i de regionale helseforetakene felles retningslinjer for brukermedvirkning. Følgende ble oppsummert fra møtet:

Det er semje i møtet om at ein startar eit arbeid for å evaluere og eventuelt justere nasjonale retningslinjer for RBU. Helse Midt-Norge RHF vil leie arbeidet, og deltakarar vil vere dei fire sekretærane frå RBU-ane i tillegg til representantar frå brukerutvala. Forslaget vil bli sendt på høyring før det til slutt blir lagt fram for dei fire RHF-styra.

3. Arbeidsgruppe og prosess

En arbeidsgruppe bestående av sekretærene fra de fire regionale brukerutvalgene, samt representanter fra brukerutvalgene har utarbeidet reviderte forslag til retningslinjer. Det er i prosessen bedt om innspill fra de regionale helseforetakene, samtlige helseforetak, felleseide helseforetak og brukerorganisasjoner. Retningslinjene har vært behandlet i ledergruppene i de fire regionale helseforetakene. Etter diskusjon med det interregionale brukerrådet den 23. september sluttet de administrerende direktørene i de regionale helseforetakene seg til de reviderte retningslinjene i møte den 21. oktober 2024:

1. *AD-ane i RHF-a sluttar seg til reviderte felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå, med dei innspel som blei gitt i møtet.*
2. *AD-ane i RHF-a ber om at felles retningslinjer for ungdomsråd blir utarbeidd.*

4. Endringer i retningslinjene

Det er gjort språklige justeringer og presiseringer, men også endringer knyttet til oppnevning og honorering. Retningslinjen er justert i overensstemmelse med lovverk og praksis for brukermedvirkning. Nedenfor er en kort omtale av endringsforslagene.

Innledning

I innledningen til retningslinjene er det tatt inn at felleseide helseforetak må påse at det er etablert systemer for innhenting av pasienters og andre brukeres erfaring og synspunkter der dette er relevant, i tråd med helseforetaksloven § 35. Samtidig er det presisert at Felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå, vedtatt av styrene i de regionale helseforetakene, skal tilpasses virksomheten i det felleseide helseforetaket.

Observatør til styret

Retningslinjen foreslås justert når det gjelder observatør til styret. «*En til to representanter fra brukerutvalget møter i styremøtene*» foreslås justert til: «*To representanter fra brukerutvalget, hvorav den ene er brukerutvalgets leder, møter i styremøtene og styreseminarene som observatør med tale- og forslagsrett. Brukerrepresentantene har plass ved styrebordet*».

Bakgrunnen for forslaget er at brukerrepresentanter, som har deltatt i arbeidsgruppen, og innspill både fra pasient- og brukerorganisasjoner og brukerutvalg har ønsket to observatører dels fordi det er en krevende rolle å inneha alene og på lik linje med tillitsvalgte. To observatører er praksis i tre av fire regionale brukerutvalg i dag.

Oppnevningsperiode

«*Medlemmer skal ikke oppnevnes for mer enn tre perioder, det vil si seks år*» foreslås endret til «*Medlemmer skal som hovedregel ikke oppnevnes for mer enn tre perioder sammenhengende, det vil si seks år. Ved særlige utfordringer med hensyn til å sikre kontinuitet og riktig sammensetning av brukerutvalget, kan medlemmer unntaksvis oppnevnes for flere perioder*».

Møter

Det er tatt inn at brukerutvalgsmøtene skal holdes i forkant av helseforetakets ordinære styremøter slik at brukerutvalget kan behandle og komme med innspill til aktuelle styresaker før endelig beslutning i styret.

Det er også tatt inn at representanter fra brukerutvalg i felleseide helseforetak kan inviteres inn til ett av de halvårlige møtene mellom representanter fra de regionale brukerutvalgene.

Nominasjon

Det er lagt til en ny setning om nominasjon av representanter i brukerutvalg til de felleseide helseforetakene. «*I tillegg kan de felleseide helseforetakene henvende seg til de regionale brukerutvalgene for forslag til kandidater*». Det er også presisert i retningslinjen, for å sikre mangfold, at aktuelle organisasjoner innenfor ulike områder kan forespørres. Det gjelder både eldre og unge, flerkulturell og samisk representasjon.

Arbeidsform og administrasjon av brukerutvalget

Følgende er tatt inn. «*Helseforetaket skal sørge for universell utforming og god tilrettelegging for brukerrepresentanter*».

Honorering

Brukerrepresentanter foreslås honorert etter satser og prinsipper som følger av statens satser.

5. Felles retningslinjer for ungdomsrådene

De administrerende direktørene har med bakgrunn i arbeidsgruppens anbefaling bedt om at det settes i gang et arbeid for å lage felles retningslinjer for brukermedvirkning i ungdomsrådene.

6. Administrerende direktørs anbefaling

Brukermedvirkning sørger for at pasienter og pårørendes stemmer blir hørt. Det er etablert gode rutiner på systemnivå i regionale helseforetak og sykehusforetak gjennom brukerutvalg og ungdomsråd.

De reviderte felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå er resultat av en bredt anlagt, inkluderende og representativ prosess. Det er gjort språklige justeringer og presiseringer, men også endringer knyttet til oppnevning og honorering og for å få lik praksis i regionene. Retningslinjen er justert i overensstemmelse med lovverk og praksis for brukermedvirkning.

Det anbefales at styret godkjenner de reviderte felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå.

Trykte vedlegg:

- Felles retningslinjer for brukermedvirkning på systemnivå – revidert oktober 2024

Utrykte vedlegg:

- Ingen